

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

05 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte :

Liliana Catan,

Judecători : Ion Guzun, Nadejda Toma, Maria Ghervas, Dumitru Mardari

judecînd, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 12 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Rusu Ocatvian Iliă, născut la 06 martie 1979, originar din s. Gura Camencii, r-nul Florești, domiciliat în mun. Chișinău, str. M. Dragan 2/1, ap.2;

și

Grădinaru Mihail Iachim, născut la 17 august 1983, originar și domiciliat sat. Cărpineni r-nul Strășeni;

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță - 27.04.2007-31.12.2008;
- instanța de apel: -10.02.2009-25.06.2009;
- a) rejudecare - 21.04.2010 -07.11.2011;
- b) rejudecare -24.07.2012-12.11.2014;
- în instanța de recurs .
 - a) 02.09.2009 -30.03.2010 - dispusă rejudecarea;
 - b) 12.01.2012 - 05.06.2012- dispusă rejudecarea;
 - c)12.02.2015 -05.05.2015.

CONSTATĂ :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat din 31 decembrie 2008, Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost achitați de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) CP pe motivul lipsei faptului infracțiunii.

2. Pentru pronunțarea sentinței instanța a reținut, că De către organul de urmărire penală Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost învinuiți de faptul că,

fiind inspectori ai patrului rutiere al plutonului „Sud” din cadrul Batalionului poliției rutiere a Ministerului de Interne, fiind persoane cu funcții de răspundere, la 15 martie 2007, exercitând obligațiunile sale privind patrularea autostrăzii Comrat - Mirnoe (131,5 - 175,5 km), aproximativ la ora 1530 se aflau cu autovehiculul de serviciu de model „VAZ-2105” n/î MAI 0342 la intersecția str. Lenin-Moscovskaia, or. Comrat, au observat autovehiculul de model „VAZ-2105” de culoare albă, care se deplasa pe lângă locul aflării lor, condus de Varban Mihai, a.n. 1944, și care a cotit de pe str.Lenin pe str. Moscovcsaia, au început să-l urmărească și neavînd temei legal,abuzînd de atribuțiile lor, l-au luat pe acesta de mîini și, forțat, contrar voinței lui, au încercat să-l urce în salonul autovehiculului de serviciu pentru a-l aduce în CPR Comrat, pentru clarificarea circumstanțelor în legătura cu chipurile nesupunerea lui Varban M. la cerințele lor de a opri mijlocul de transport.

La refuzul victimei Varban M. de a îndeplini cerințele, în pofida prevederilor art.art.15 și 16 Legii cu privire la poliție, care interzice aplicarea forței fizice și mijloacelor speciale (baston de cauciuc) în asemenea cauze, Grădinaru M. și Rusu O., abuzînd de atribuțiile sale, în mod intenționat au început să-l lovească pe Varban M. cu baston de cauciuc peste ambele picioare, cauzîndu-i leziuni corporale medii cu dereglarea sănătății pe o perioadă mai mare de 21 de zile.

Acțiunile lui Rusu O. și Grădinaru M. au fost calificate de către organul de urmărire penală în baza art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal - excesul de putere, adică săvîrșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, ce a cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către procuror, solicitînd casarea acesteia rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care a-i recunoaște pe Rusu O. și Grădinaru M. vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin. (2) lit. a) Cod penal și a stabili pedeapsa:

- lui *Rusu O.*- 5(cinci)ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de colaborator al poliției în organele MAI pe un termen de 3 (trei) ani;

- lui *Grădinaru M.*- 4 (patru) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul ocupa funcții de colaborator al poliției în organele MAI pe un termen de 2 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, inculpații Rusu O. și Grădinaru M. vina lor în comiterea infracțiunii prevăzute de art.328 alin.(2) lit. a) Cod penal nu au recunoscut-o și neagă aplicarea violenței față de partea vătămată Varban M.

Cu toate acestea procurorul consideră că vina inculpaților în săvârșirea infracțiunii încriminate se dovedește prin probele acumulate pe cauza respectivă, care în mod integral dovedesc vinovăția lor în comiterea infracțiunii.

Sușține procurorul că depozizițiile inculpaților sunt contradictorii, nu corespund realității și se dezmințesc prin rapoartele pe numele conducătorului BRPR MAI RM și a conducătorului DAI UTA Găgăuzia din 17 martie 2007.

3.1. La 05 februarie 2009 procurorul a depus recurs împotriva încheierii judecătorei Comrat din 30 aprilie 2008, solicitând casarea încheierii privind numirea pe cauza penală 2007198007 a expertizei medico-legale în comisie în privința leziunilor corporale formate la partea vătămată Varban M., ca fiind ilegală.

În motivarea recursului procurorul a invocat că, încheierea enunțată este neîntemeiată, deoarece nu sunt indicate circumstanțele în conformitate cu care instanța a ajuns la concluzia privind necesitatea numirii unei expertize medico-legale în comisie, întrucât la materialele dosarului sunt anexate rapoarte de expertize medico-legale, efectuate pe cauza respectivă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 25 iunie 2009 apelul procurorului a fost respins ca nefondat și menținută sentința.

În ce privește recursul procurorului împotriva încheierii din 30.04.2008, acesta a fost considerat nefondat.

4.1. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că procurorul nu a prezentat probe ce ar confirma învinuirea adusă, iar probele verificate nu confirmă vinovăția lui Rusu O. și Grădinaru M. de săvârșirea infracțiunii incriminate.

5. Împotriva deciziei nominalizate procurorul a înaintat recurs ordinar solicitând casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, argumentând că totalitatea probelor administrate permite de a concluziona că vinovăția inculpaților este dovedită integral, deoarece toate probele prezentate de acuzare sunt coerente, nu conțin oarecare contraziceri și reciproc se completează una pe alta, pe când curtea de apel le-a verificat superficial, pe unele le-a lăsat fără vreo apreciere concluzionând pripit și neîntemeiat asupra legalității sentinței de achitare.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 30 martie 2010 a fost casată hotărârea nominalizată și remisă cauza la rejudecare în ordine de apel în Curtea de Apel Cahul, pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apelul său.

7. Rejudecând cauza, Curtea de Apel Cahul, prin decizia sa din 07 noiembrie 2011, a respins recursul declarat de procuror împotriva încheierii Judecătorei Comrat din 30 aprilie 2008 privind efectuarea expertizei medico-legale și a admis apelul declarat de procuror, a casat sentința, a rejudecat cauza, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, și a pronunțat o hotărâre nouă,

conform căreia Rusu Octavian și Grădinaru Mihail au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin.(2) lit. a) Cod penal, fiindu-le stabilită pedeapsa, cu aplicarea art.79 Cod penal, sub formă de amendă în mărime de cîte 400 unități convenționale (cîte 8000 lei) fără privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele de stat.

7.1. Întru motivarea soluției, s-a menționat că, la adoptarea sentinței, instanța de fond a dat o apreciere unilaterală probelor administrate și incorect a ajuns la concluzia că prin probele cercetate nu s-a confirmat faptul cauzării de către inculpații Rusu Octavian și Grădinaru Mihail lui Varban Mihail a leziunilor corporale sub formă de traumă închisă a articulației genunchiului din stînga care se manifestă prin ruptura completă a mușchiului cvadricepe, lechimize în regiunea 1/3 inferioară a ambelor femuri și a genunchilor, ce se referă la dereglarea îndelungată a sănătății de nivel mediu pe o perioada mai mult de 21 de zile.

Instanța de apel a conchis că, necatînd la nerecunoașterea vinovăției de către inculpați, vinovăția lor în săvîrșirea excesului de putere, s-a dovedit în întregime, printr-un șir de alte probe verificate de instanța de apel și apreciate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor. Totodată, curtea de apel a apreciat critic concluziile expertizei medico - legale în comisie, nr.286 din 17 decembrie 2008, care au fost puse la baza soluției de achitare, fiind admise derogări de la prevederile art.101 CPP.

La stabilirea și aplicarea pedepsei inculpaților instanța de apel a luat în vedere scopul și criteriile de individualizare a acesteia prevăzute de art.61, 75 Cod penal iar faptul că Rusu Octavian și Grădinaru Mihail nu au antecedente penale, la locul de trai și la locul de lucru se caracterizează pozitiv, alte circumstanțe ale cauzei, cum ar fi durata examinării cauzei în instanțele judecătorești, ceea ce a dus la scăderea pericolului social al faptei comise, au fost considerate drept excepționale, ceea ce a servit ca temei pentru aplicarea art.79 Cod penal și stabilirea în privința inculpaților a unei pedepse de altă categorie decît cea prevăzută de legea penală pentru infracțiunea comisă, sub forma de amendă în mărime de cîte 400 u. c. (opt mii lei), fără privarea lor de dreptul de a ocupa funcții în organele de stat.

Cît privește recursul procurorului împotriva încheierii Judecătoriei Comrat din 30 aprilie 2008 privind efectuarea expertizei medico - legale în comisie, instanța l-a apreciat ca neîntemeiat, expertiza fiind numită în conformitate cu cerințele legislației în vigoare.

7.2. Instanța de apel a considerat dovedită vinovăția lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail în săvîrșirea excesului de putere, adică săvîrșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, ce a cauzat daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite de aplicarea violenței

încadrînd aceste acțiuni ale inculpaților în prevederile art. 328 alin.(2) lit.a) Cod penal.

8. Împotriva deciziei nominalizate au declarat recursuri:

8.1. *Procurorul*, care invocînd temeiul prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală - *au fost stabilite pedepse în alte limite decît cele prevăzute de lege*, a solicitat casarea acesteia în partea aplicării pedepsei și remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, susținînd că instanța de apel greșit a interpretat prevederile art.79 Cod penal.

8.2. *Apărătorul Popescu Dorin în interesele inculpatului Rusu Octavian*, care întemeindu-și cerințele pe prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală - *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii și acesta este expus neclar*, a solicitat casarea parțială a deciziei Curții de Apei Cahul din 07.11.2011 în partea condamnării inculpatului Rusu Octavian în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal cu menținerea sentinței de achitare, deoarece a fost lezat dreptul la un proces echitabil a inculpatului Rusu Octavian prevăzut la art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În opinia recurentului instanța de apel la examinarea cauzei și pronunțarea deciziei de condamnare, motivînd soluția adoptată, a interpretat eronat conținutul probelor puse la baza deciziei, a denaturant vădit sensul și conținutul lor, a rupt din conținutul probelor dîndu-le apreciere subiectivă în favoarea acuzării, fiind încălcate astfel prevederile art.100 alin.(4), 101 alin.(1) CPP.

Recurentul a susținut că declarațiile martorilor Varban Petru și Varban Ana - fiul și soția părții vătămate, precum și declarațiile martorului Stanciu Ion, nu sunt pertinente, din acest motiv sunt inadmisibile, iar instanța de apel neîntemeiat le-a pus la baza deciziei de condamnare. Declarațiile părții vătămate Varban Mihail, sunt combătute prin declarațiile martorilor Varban Ana, Stoianoglo Maria, Cervatiuc Igor, a inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, precum și prin raportul de expertiză medico-legală complexă în comisie nr. 286 17.12.2008.

Rapoartele de expertiză nr. 16 „D”, din 21.03.2007; nr. 17 „D” din 28.03.2007 și nr. 19 „D” din 21.03.2007, efectuate de către expertul medico-legal d-na C. Pascali, în temeiul art. 94 alin. (1) pct. 2), 7), 8), art. 251 CPP sunt inadmisibile și nule, și respectiv, nu pot fi puse la baza soluției de condamnare, iar instanța de apel neîntemeiat și-a motivat soluția bazîndu-se pe aceste probe.

Totodată, declarațiile martorului Stoianoglo Maria, declarațiile martorului Cervatiuc Igor, în coroborare cu raportul de expertiză medico-legală complexă în comisie nr. 286 17.12.2008, precum și declarațiile inculpaților Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, îi dezvinovătesc pe inculpați în fapta comisă și urmează a fi apreciate la justa valoare.

8.3. *Apărătorul Strătilă Victor în interesele condamnatului Grădinaru Mihail*, care invocând temeiurile de casare prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală - *hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, a solicitat casarea parțială a deciziei Curții de Ape Cahul din 07.11.2011 în partea admiterii apelului procurorului, cu menținerea sentinței de achitare, or toate probele acumulate și cercetate în ședințele de judecată dovedesc că sentința este legală și careva motive de anulare nu au fost stabilite.

În viziunea recurentului instanța de apel nefondat a pus la baza concluziei de condamnare rapoartele de expertiză nr. 16 „D” din 21.03.2007; nr. 17 „D” din 28.03.2007 și nr. 19 „D” din 21.03.2007, care sunt ilegale, deoarece sunt întocmite cu încălcarea Legii cu privire la expertiza judiciară, a Regulamentului de apreciere medico-legală a gravității vătămării corporale, art.151 din CPP și au fost obținute cu încălcarea dreptului la apărare.

Totodată, curtea de apel greșit a apreciat critic Raportul de expertiză medico-legală complexă nr.286 din 17 decembrie 2008, deoarece prin acesta nu au fost confirmate careva leziuni corporale la Varban M.

9. Prin decizia Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 05 iunie 2012, au fost admise recursurile ordinare declarate, casată total decizia Curții de Apel Cahul din 07 noiembrie 2011 și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9.1. Instanța de recurs și-a motivat soluția indicînd, că în cazul în care instanța de apel a ajuns la concluzia confirmării învinuirii înaintate inculpaților și stabilirii pedepsei cu aplicarea art.79 Cod penal urma să se conformeze stipulărilor acestei norme, care prevede că instanța poate aplica o pedeapsă sub limita minimă prevăzută, sau una mai blîndă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie. Aplicarea art.79 alin.(1) Cod penal privitor la ambele pedepse prevăzute de legea penală pentru infracțiunea respectivă se apreciază ca aplicarea pedepsei în alte limite decît cele prevăzute de lege.

În altă ordine de idei Colegiul penal a conchis că, soluția de condamnare adoptată nu poate fi apreciată ca legală, dat fiind, că nu corespunde prevederilor art.394 alin.(1) CPP.

Partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă *descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită*, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii. Dacă infracțiunea a fost săvîrșită de două sau mai multe persoane prin înțelegere prealabilă sau de un grup organizat, e necesar să fie expuse acțiunile concrete săvîrșite de către fiecare inculpat. În textul deciziei atacate nu s-a regăsit respectarea acestor prevederi legale de către instanța de apel și din aceste motive s-a concluzionat că hotărîrea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Pe lângă aceasta, instanța de apel a re judecat cauza unilateral și nu a oferit răspunsuri la nici un argument al părții apărării expuse în scris (v.2 f.d.490-507).

Prin urmare s-a concluzionat, în cauza dată instanța de apel a admis erori care au afectat aspectul de drept al cauzei și asemenea erori pot fi corectate doar de către instanța de apel.

10. Rejudecând cauza, instanța de apel prin decizia din 12 noiembrie 2014, a respins ca nefondat, apelul declarat de procuror și a menținut sentința fără modificări.

Totodată, a respins recursul declarat de procuror și a menținut încheierea Judecătoreiei Comrat din 30 aprilie 2008 privind numirea expertizei medico-legale în comisie.

10.1 Instanța de apel analizând situația de fapt și de drept stabilită în cauză în cadrul cercetării judecătorești prin probele administrate în instanța de apel a considerat incontestabil dovedit că inculpații Rusu O. și Grădinaru M. nu au comis infracțiunea prevăzută de art. 328 alin.(2) lit. a) Cod penal iar concluzia primei instanțe privind achitarea inculpaților Rusu O. și Grădinaru M. de săvârșirea infracțiunii din motivul că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii drept justă și întemeiată.

Instanța de apel a ajuns la soluția dată audiind inculpatul Rusu Octavian, martorul Cervatiuc Igor; martorul Zelinski Victor.

Inculpatul *Grădinaru Mihail* nu a fost prezent la examinarea cauzei în instanța de apel, deși a fost legal citat, dar a depus o cerere de examinare a apelului în lipsa sa, invocând starea de sănătate precară. În acest sens, Grădinaru M. a expediat o adeverință medicală prin care se confirmă că a fost supus intervenției neurochirurgicale de evacuare, diagnoza: abces cerebral frontal de stînga (f.d.250-261, vol. III);

De asemenea de către instanța de apel au fost verificate și următoarele materiale și documente anexate la dosar și anume:

- *ordonanța de începere a urmăririi penale din 16 martie 2007 în baza art.328 alin.(2) lit.a) Cod penal (V.I, f.d. 1);*

- *procesul - verbal de cercetare la fața locului în or. Comrat din 16 martie 2007 și schema anexată (V.I, f.d.4.5);*

- *adeverința de confirmare a solicitării asistenței medicale de urgență din 16 martie 2007 ora 08.40 pe numele lui Varban Mihail (V.I, f.d. 43,45)*

- *copia fișei cu diagnosticul lui Varban M. din 16 martie 2007(V.I, f.d. 44,46)*

- *procesul - verbal de examinare a corpurilor delictive: o geacă și pantaloni din 17 martie 2007(V.I, f.d. 70);*

- procesul verbal de ridicare din 20 martie 2007 de la comandantul adjunct al plutonului „Sud” a Batalionului Republican de Patrulare Rutieră al MAI RM Olteanu P. a Registrului de repartizare a efectivului POM, „Sud” (V.I, f.d.93.94);

- procesele verbale de confruntare din 26 aprilie 2007 dintre martorul Mihailov I și bănuții Rusu O. și Grădinaru M. (V.I, f.d. 177-180 și 181-184);

- caracteristica de serviciu a lui Rusu O. (V.I, f.d. 187);

- caracteristica de serviciu a lui Grădinaru Mihail (V.I, f.d. 200);

- raportul de expertiză medico-legală nr.16 „D” din 21 martie 2007, prin care s-a constatat că, Varban Mihail are leziuni corporale sub formă de traumă închisă la articulației genunchiului stîng, care se manifestă prin ruptura completă a mușchiului cvadricepe, echimoze în regiunea 1/3 inferioare a ambelor femururi și a genunchilor ce se referă la vătămarea medie a integrității corporale ce a cauzat o dereglare îndelungată a sănătății pe o perioadă mai mult de 21 de zile(f.d.120. vol.I);

- raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr.17 „D” din 28 martie 2007 prin care s-a constatat, că se exclude formarea rupturii complete a mușchiului cvadricepe a articulației genunchiului din stînga de la căderea înălțimii propriie, dar nu se exclude leziunea indicată, la săritură cu o ulterioară cădere. Echimoze în regiunea 1/3 inferioare a ambelor femururi și a genunchilor pot să se formeze atît la căderea înălțimii propriie, cît și la săritura cu ulterioara cădere de la înălțime) proprie (f.d. 142 vol.I);

- raportul de expertiză medico-legală suplimentară nr.19 „D” din 04 aprilie 2007 prin care s-a constatat că este imposibil de a se concluziona despre numărul, dimensiunile și forma leziunilor corporale a cet. Varban Mihail din cauza lipsei descrierii lor în documentele medicale pe numele lui Varban Mihail. Direcția acțiunii obiectului contondent dur a fost îndreptată în regiunea leziunii. La momentul cauzării leziunilor corporale cet. Varban Mihail putea să se afle atît în poziție verticală, cît și în poziție orizontală (f.d. 157, vol.I);

- raportul de expertiză medico-legală în comisie nr.286 din 17 decembrie 2008 prir. care s-a constatat că, diagnoza pusă părții vătămăte Varban M. în urma intervenție: chirurgicale nu s-a confirmat, nu sunt date despre prezența echimozelor țesuturilor moi, se exclude pricinuirea rupturii mușchiului cvadriceps cu corp contondent dur. maladiile preexistente la Varban M. artroză de gr.II.II, îmbinate cu efort fizic neînsemnat, au dus la ruperea mușchiului cvadriceps.(f.d. 121.133, vol. II);

În legătură cu neprezentarea părții vătămăte și martorilor în instanța de apel, procurorul a dat citire:

- proceselor - verbale de audiere ale martorilor date la urmărire penală: Varban Mihail Petru din 16.03.2007 (f.d. 9-13, V.I); Varban Mihail Petru din

19.03.2007(f.d.14-16,V.I); Stoianoglo Măria Boris din 16.03.2007(f.d.17-18, V.I); Varban Ana Gheorghe din 16.03.2007 (f.d. 19-21,V.I); Stanciu Ivan Gheorghe din 17.03.2007 (f.d.25-26, V.I); Cazanjiu Ivan Vasile din 20.03.2007 (f.d.31-33, V.I); Cîlcic Feodor Mihail din 20.03.2007 (f.d.34-36, V.I); Varban Petru Mihail din 23.03.2007 (f.d.47-51, V.I);

- proceselor - verbale de audiere ale părții vătămate și martorilor date în instanța de judecată: părții vătămate Varban Mihail Petru (f.d.156-163, V.II), martorilor: Stoianoglo Măria Boris (f.d. 164-167, V.II), Varban Petru Mihail (f.d. 174-178, V.II), Cazanji Ivan Vasile (f.d. 179-180.V.II); Varban Ana Gheorghe (f.d. 181-183, V.II), Cîlcic Feodor Mihail (f.d. 184, V.II), specialistului Stanciu Ivan Gheorghe (f.d. 195-199,V.II);

- proceselor - verbale de audiere ale părții vătămate și martorilor date la Curtea de Apel Cahul: partea vătămată Varban Mihail Petru din 10.12.2010 (f.d.449-451, V.II), martorilor: Varban Petru Mihail din 10.12.2010 (f.d.442-444, V.II), Varban Anna Gheorghe din 10.12.2010 (f.d.447-448, V.II), Stoianoglo Măria Boris din 19.01.2011 (f.d.475-476,V.II), Stanciu Ivan Gheorghe din 19.01.2011 (f.d.477-478,V.II).

10.2. Colegiul, a reiterat că la caz, procurorul a motivat soluția privind vinovăția inculpaților Rusu O. și Grădinaru M. de săvârșirea infracțiunii incriminate în baza art.328 alin.(2) lit. (a) Cod penal pe declarațiile părții vătămate, martorilor, audiați în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond și de apel, la examinarea anterioară a apelului declarațiile fiind citite în instanța de apel, *cum acestea sunt fixate în dosar*, argumentînd că aceste probe au un caracter acuzatoriu, însă partea vătămată și acești martori n-au fost audiați direct de către instanța de apel.

Instanța de apel a menționat că:

- examinarea prezentei cauze penale, urmărirea penală, care a început la 16 martie 2007, riscă de a fi tergiversată, inclusiv și din motivul afirmării de către procuror că este în imposibilitate de a prezenta probele pe dosar. Concomitent, Colegiul a întreprins măsuri prevăzute de lege pentru a nu tergiversa judecarea cauzei;

- în cadrul instanței de apel, după ce dosarul a fost remis a doua oară la rejudecare la Curtea de Apel din motivul neprezentării martorilor și părții vătămate, la demersul acuzatorului de stat, au fost amîinate ședințele de judecată pentru acordarea posibilității acuzatorului de stat de a prezenta probele acuzării și anume partea vătămată și martorii;

- pe parcursul examinării cauzei în instanța de apel mai mult de un an (16.07.2013-12.11.2014) au fost audiați 2 martori (doi medici care i-au acordat asistență medicală lui Varban M.), au fost prezentate rapoartele colaboratorilor de

poliție, prin care se invoca imposibilitatea aducerii forțate a părții vătămate și martorilor, toate rapoartele fiind formale, avînd practic același text, care se repeta de fiecare dată, nefiind confirmate de fiecare dată prin careva acte în acest sens (vol. III, f.d. 190,201,208,224,236);

Prin urmare, procurorul nu s-a folosit eficient de pîrghiile privind executarea aducerii silite a martorilor și a părții vătămate, or inacțiunea autorităților responsabile angajează responsabilitatea statului.

În raportul din 16.04.2014 colaboratorul de poliție IP Comrat Arnăuț G. a indicat că partea vătămată Varban Mihail și martorii Varban Ana (soția părții vătămate), Varban Petru (feciorul părții vătămate) au refuzat categoric să se prezinte în instanța de apel pe motiv că s-au săturat pe parcursul a 7 ani să meargă în diferite instanțe și se dea declarații (f.d.208, vol.III)

Totodată, instanța de apel a conchis că, deși procurorul a dat citire în ședința instanței de apel declarațiile părții vătămate și martorilor date la urmărirea penală și în instanța de judecată, nu le poate pune la baza unei hotărîri de condamnare, deoarece art.415 alin(2¹) CPP prevede că: *Judecînd apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzări se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.*

Din cele expuse, instanța de apel a concluzionat că, acuzatorul de stat, s-a eschivat să-și exercite în fața instanței de apel sarcina prezentării probelor, adică nu și-a susținut apelul și volumul învinuirii înaintate inculpaților, care au fost anterior achitați de instanța de fond, omițînd legala posibilitate oferită de prevederile art. 414, 419 CPP de a dovedi motivele invocate în apel, iar instanța de apel r. este în drept să pronunțe o hotărîre de condamnare, bazîndu-se exclusiv pe dosar, din prima instanță în temeiul căruia inculpații fusese achitați.

Astfel, Colegiul judiciar a considerat că, amînarea repetată a ședințelor ce judecată pe aceleași temeuri, adică din cauza lipsei părții vătămate și martorilor, ar fi avut ca consecință durată excesivă neîntemeiată a procedurilor și încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei penale și a dreptului inculpați la un proces echitabil, prevăzut de art.6 CEDO

10.3. Concluzia instanței privind achitarea inculpaților de sub învinuirea săvîrșirii infracțiunii imputate a coroborat și cu următoarele circumstanțe:

- martorii audiați în instanța de apel, medicii Zelenschi Victor și Cervatiuc Ig nu au confirmat învinuirea adusă inculpaților Rusu O. și Grădinaru M. precum că acestea i-ar fi aplicat lovituri lui Varban M., or medicii audiați i-au acordat

asistență medicală lui Varban M., care acuza dureri la un genunchi. Care sînt cauzele provocării durerilor la Varban M. martorii nu cunosc;

- motivul invocat de apelant că, inculpații și-au cerut scuze de la partea vătămata nu corespund circumstanțelor cauzei, fiind combătut prin declarațiile soției părții vătămate Varban Ana, care a declarat că inculpații au venit la ei acasă și i-au spus soțului că nu l-au bătut. Martorul Stoianoglo Măria, vecină cu partea vătămată a declarat că inculpații nu l-au bătut pe Varban M., nu au lovit cu bastonul, nu au încercat să-l urce în mașina lor, Varban M. nu striga și nu gemea. Vecinul Mihailov Ilia nu a văzut ca polițiștii să-l bată pe Varban M. Martorii au declarat că din cuvintele lui Varban M. cunosc că acesta ar fi fost bătut de inculpați;

- la materialele dosarului, în afară de declarațiile părții vătămate Varban M., nu există probe cum ar fi prezența la acel moment la inculpați a bastoanelor de cauciuc, iar din extrasul din registrul MAI, se exclude prezența a asemenea mijloace speciale la inculpați;

- nu sunt în favoarea învinuirii argumentele apelantului precum că depozitiile inculpaților sunt contradictorii, nu corespund realității și se dezmințesc tot de ei prin rapoartele pe numele conducătorului BRPR MAI RM și a conducătorului DAI UTA Găgăuzia din 17 martie 2007, or din conținutul rapoartelor nu denotă faptul că inculpații i-ar fi aplicat lovituri cu bastoanele de cauciuc lui Varban M., ci este indicat că Varban M. a căzut și a spus că se află la poarta sa (vol.1, f.d.74-77);

- nici prin înscrisurile anexate la materialele cauzei și cercetate în instanța de apel, inclusiv prin rapoartele de expertiză medico-legal nr.16„D” din 21.03.2007, nr.17 „D” din 28.03.2007, nr.19 „D” din 21.03.2007, nu s-a dovedit vinovăția lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail în comiterea infracțiunii imputate, întrucît nu s-a stabilit în ce circumstanțe lui Varban M. i s-a cauzat leziunile corporale depistate. Totodată, potrivit raportului de expertiză medico-legală în comisie nr.286 din 17 decembrie 2008 s-a constatat că, diagnoza pusă părții vătămate Varban M. în urma intervenției chirurgicale nu s-a confirmat, nu sunt date despre prezența echimozelor țesuturilor moi, se exclude pricinuirea rupturii mușchiului cvadriceps cu corp contondent dur, maladiile preexistente la Varban M. artroză de gr.II.II, îmbinate cu efort fizic neînsemnat, au dus la ruperea mușchiului cvadriceps.(f.d. 121 -133, vol.II), ceea ce exclude faptul aplicării lui Varban M. a leziunilor corporale cu obiect contondent, cum ar fi bastoanele din cauciuc, adică se exclude faptele indicate în învinuire și incriminate inculpaților.

10.4. Referitor la recursul declarat de procuror împotriva încheierii judecătoreiei Comrat din 30 aprilie 2008, Colegiul penal a considerat că este unul neîntemeiat, iar încheierea privind dispunerea expertizei în comisie este întemeiată

și legală, corespunde principiului contradictorialității în procesul penal stabilit de art.24 Cod de procedură penală precum și prevederilor CEDO, fiind o probă dobândită legal, cu respectarea art. art.93,142,148 alin.(2) CPP și corect fost pusă la baza sentinței de achitare.

11. Decizia instanței de apel din 12 noiembrie 2014, este atacată cu recurs ordinar de către procuror, invocând ca temei de casare prevederile art.427 alin. 1) pct.5) 6.) și 16) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea deciziei cu dispunerea rejudecării cauzei de către o altă instanța de apel, deoarece eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs și casarea încheierii din 12 noiembrie 2014 privind respingerea demersului procurorului cu privire la amânarea ședinței de judecată pentru dispunerea aducerii silite a părții vătămate și a martorilor ca fiind neîntemeiată.

11.1. În susținerea recursului recurentul a invocat că:

- remiterea de două ori a cauzei penale la rejudecare nu a fost din vina unei părți, ci de fiecare dată de instanța de apel care a pronunțat niște decizii formale, neîntemeiate cu încălcarea prevederilor Codului de procedură penală, cu mențiunea despre acestea în deciziile CSJ;

- în instanța de apel Cahul au fost audiați direct martorii Cervatiuc Igor și Zelenschi Victor, precum și au fost date citirii declarațiile martorului Mihailov Iliia, în temeiul art.371 al.(1) pct.2) CPP, ultimul a decedat, dar în cadrul urmăririi penale au fost efectuate confruntările cu inculpații. Și instanța de apel nici nu a făcut mențiunea în procesul-verbal despre darea citirii declarațiilor martorului Mihailov I. și nici în decizia sa nu le-a menționat și nu le-a dat nici o apreciere;

- instanța de apel prin încheierea din 12.11.2014 a respins demersul procurorului privind aducerea silită și audierea pe viu a părții vătămate și a martorilor acuzării, și în soluția sa a motivat prin prevederile CEDO și Codului de procedură penală, termen rezonabil și drepturile inculpatului. Însă, instanța de apel nu a precizat de câte ori a fost amânată ședința din cauza neprezentării părții vătămate, deoarece din total 12 ședințe planificate, din cauza neasigurării martorilor au fost amânate 3 ședințe, din motivul neprezentării avocaților, inculpaților și la cererea avocaților și inculpaților au fost amânate 5 ședințe, două ședințe au fost amânate din cauza neprezentării judecătorilor. Patru zile pentru care s-a propus să lucrăm pe cauza penală nu au fost acceptate de către avocații (aceste sunt 02.04.2014, 04.06.2014. 02.-05.06.2014, 10.09.2014).

Din aceste considerente rezultă că tergiversarea examinării cauzei penale nu a avut loc din cauza procurorului și neprezentarea părții vătămate și a martorilor, și această concluzia instanței de apel nu este întemeiată pentru dispunerea judecării cauzei în absența acestor persoane;

- la 18 decembrie 2014 a primit copia procesului-verbal al ședințelor de judecată. La 19 decembrie 2014, în temeiul art.336 alin.(6) CPP a formulat obiecții asupra procesului-verbal al ședinței de judecată, indicînd inexactitățile și datele incomplete din acesta, cu solicitare de a examina și accepta obiecții pentru corectarea și completarea procesului-verbal al ședinței de judecată,răspunsul la obiecțiile formulate nu a primit pînă în prezent.

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra argumentelor menționate în apelul procurorului referitor la declarațiile martorului Zelinschi V., care nu au fost apreciate ca o probă aparte și nu au fost apreciate în coroborare cu alte probe cercetate, rezultatele expertizelor medico-legale menționate, declarațiile martorilor Cervotiuc I. și I.Mihailov.;

- instanța de apel nu a menționat declarațiile martorului Cervotiuc I. în decizia sa cu aprecierea lor și nici nu a fost menționat faptul că s-a dat citirii declarațiilor martorului Cervotiuc I. date la urmărire penală și în instanța de fond, și că aceste din urmă trebuie să fie apreciate conform art. 101 CPP, dacă instanța de apel le admite sau respinge ca probe. De asemenea, și la acest argument al apelantului-procuror instanța de apel nu s-a expus, limitîndu-se doar la unele fraze generale, precum că *..Martorii medicii Zelinschi Victor și Cervotiuc Igor nu au confirmat învinuirea... "*.

- consideră că Colegiul Curții de Apel Cahul neîntemeiat a admis examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului Gradinaru Mihail și a părții vătămate Varban Mihail care fiind bolnavi, au prezentat și explicațiile sale despre imposibilitatea prezentării sale la ședința de judecată, însă participarea acestora a fost obligatorie, trebuiau să fie audiați pe viu, chiar și partea apărării a dorit audierea acestora.

12. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.*

Decizia instanței de apel, conform art.417 Cod de procedură penală trebuie să cuprindă fapta constatată de prima instanță și conținutul dispozitivului sentinței,

fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

La chestiuni de fapt se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate.

Apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Colegiul penal enunță că judecând apelul, instanța de apel nu a respectat întocmai aceste prevederi procesuale obligatorii.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Recurentul în recursul său invocă ca erori de drept comise de instanța de apel prevederile art. 427 alin. (1) pct. 5) și 6) Cod de procedură penală, însă studiind materialele cauzei, întru confirmarea și soluționarea temeiurilor invocate de recurent, instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză evident se pronunță erorile de drept prevăzute la art.427 alin. (1) pct. 4), 5) și 6) Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept comisă de instanța de apel în cazul când judecata a avut loc fără participarea, inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii, cauza a fost judecată în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitatea de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Într-u confirmarea erorilor menționate instanța de recurs reține următoarea situație:

În primul rînd, judecarea cauzei în instanța de apel a avut loc în lipsa inculpatului Gradinaru Mihail, care, a fost legal citat, dar a depus o cerere de examinare a apelului în lipsa sa, invocînd starea de sănătate precară. În acest sens, Grădinaru M. a expediat o adeverință medicală prin care se confirmă că a fost supus intervenției neurochirurgicale de evacuare, diagnoza: abces cerebral frontal de stînga (f.d.250-261, vol. III).

Art. 321 Cod de procedură penală prescrie reguli speciale și concrete cu privire la participarea inculpatului la judecarea cauzei în apel, precum și efectele neprezentării lui.

Astfel, art. 321 Cod de procedură penală stipulează expres că, ca excepție, judecarea cauzei în lipsa inculpatului în apel poate avea loc doar în 3 cazuri:

- *cînd inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță;*
- *cînd inculpatul, fiind în stare de arest, refuză să fie adus în instanță pentru judecarea cauzei și refuzul lui este confirmat și de apărătorul lui;*
- *cînd se examinează cauze privitor la săvîrșirea unor infracțiuni ușoare cînd inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.*

În caz de neprezentare a inculpatului în instanță, judecarea cauzei se amînă, cu excepția cazurilor enumerate.

După cum s-a menționat mai sus, inculpatul Gradinaru Mihail a depus o cerere de examinare a apelului în lipsa sa, invocînd starea de sănătate precară, însă instanța de apel a omis prevederile menționate mai sus și anume, că judecarea cauzei în lipsa inculpatului, care a fost legal citat în apel, poate avea loc cînd se examinează cauze privitor la săvîrșirea unor infracțiuni ușoare, cînd inculpatul solicită judecarea cauzei în lipsa sa.

În speță, inculpatul Gradinaru Mihail este învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. 2) lit. a) Cod penal (*la moment lit. a) exclusă prin Legea nr.252 din 08.11.2012, în vigoare 21.12.12*), care conform art.16 Cod penal se califica ca infracțiune gravă.

Deci, instanța de apel nu a stabilit că inculpatul lipsește nemotivat, nu a decis judecarea cauzei în lipsa inculpatului în temeiul celor 3 motive de excepție, prin urmare prezența inculpatului Gradinaru Mihail, la examinarea apelului era una obligatorie, deducîndu-se din prevederile art. 321 alin.(2) pct.3) Cod de procedură penală care este o normă imperativă, în coroborare cu prevederile art.412 alin. (4) Cod de procedură penală, care prevede că - *judecarea apelului are loc în prezența inculpatului, cînd acesta se află în stare de arest, cu excepția prevăzută în art.321 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală.*

În al doilea rînd, conform proceselor verbale a ședințelor de judecată în instanța de apel pînă la 12.11.2014, examinarea cauzei menționate a fost amînată

în rînduri repetate din diferite motive, inclusiv din motivul neprezentării avocaților, inculpaților, părții vătămate și a martorilor acuzării.

Colegiul penal lărgit constată că procurorul, conform procesului - verbal al ședințelor de judecată în rînduri repetate, conducîndu-se de prevederile alin.(2¹) al art. 415 Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, a înaintat un demers în instanța de apel, privind acordarea termenului pentru asigurarea prezenței părții vătămate Varban Mihail și a martorilor, prezența acestora fiind asigurată la ședința de judecată din data de 11.06.2014 (f.d.221), dată la care nu s-au prezentat inculpatul Grădinarii M. și avocatul Popescu D., din această cauză ședința s-a amînat pentru 18.06.2014.

La 18.06.2014 ședința a fost amînată deoarece nu s-au prezentat partea vătămată și martorii care au fost prezenți și citați la data de 11.06.2014. S-a dispus aducerea silită a acestora pentru 23.07.2014.

La 23.07.2014 în cadrul ședinței de judecată a fost audiat martorul I. Cervotiuc. S-a dispus întreruperea din motivul că nu au fost aduși silit partea vătămată care a suportat o operație chirurgicală și martorii din motive de sănătate și deplasări de serviciu. S-a propus data 10.09.2014, după perioada concediilor, însă avocatul D. Popescu a declarat că se va afla în concediu. Ședința a fost numită pentru 12.11.2014.

La 12.11.2014, acțiunile procurorului întru asigurarea prezenței părții vătămate și a martorilor s-a soldat cu insucces, fiind prezentat instanței raportul colaboratorului de poliție și explicațiile părții vătămate și a martorilor, care nu pot să se prezinte din motive obiective; sănătate, deplasare de serviciu, aflarea la spital, etc.. S-a cerut amînarea ședinței pentru altă dată, însă instanța de apel a respins demersul procurorului menționînd că, „..... *nu este garantat de procuror pe viitor că va fi executată aducerea silită a acestor persoaneapreciînd demersul ca intenția de tergiversare neîntemeiată de examinare a cauzei.....*”

Astfel, se constată că tergiversarea examinării cauzei penale nu a avut loc din cauza procurorului și neasigurării de către ultimul a prezenței părții vătămate și a martorilor, și concluzia instanței de apel nu este întemeiată pentru dispunerea judecării cauzei în absența inculpatului, părții vătămate și a martorilor, care nu s-au prezentat din motive de sănătate, iar procurorul nu a refuzat la proba cu audierea pe viu a acestora, mai mult ca atît, această solicitarea a fost invocată și de către apărare.

Prin urmare, instanța de apel a comis erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, deoarece judecata a avut loc fără participarea inculpatului, părții vătămate cînd participarea acestora era obligatorie potrivit legii, fiind legal citați, însă în imposibilitatea de a se prezenta.

În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența Curții Europene pentru Drepturile Omului, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, acesta fiind investit cu funcția acuzării. Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, în hotărârea Capean contra Belgiei din 13 ianuarie 2005, a constatat că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al articolului 6 §2 și este obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 și art.26 din Codul de procedură penală, care îl obligă pe acuzatorul de stat, după o hotărâre de achitare pronunțată de prima instanță, *să solicite audierea inculpatului* în instanța de apel și să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează să fie apreciată ca nesusținere a acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței de achitare.

Ignorarea jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului și încălcarea prevederilor art.24 și art.26 din Codul de procedură penală lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, drept garantat de art.6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că instanța de apel, prin respingerea demersului procurorului privind asigurarea prezenței părții vătămate și a martorilor în ședința de judecată și nemotivarea acestei respingeri, a încălcat principiul nemijlocirii și cel al egalității armelor, ultimul semnificând tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procesului, fără ca una dintre ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte sau celelalte părți în proces. Relevante în acest sens sunt pct.14.1.1 și pct.14.4 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările introduse prin Hotărârea Plenului nr.10 din 24 decembrie 2010.

Conform art. 315 Cod de procedură penală *procurorul, partea vătămată, apărătorul, inculpatul beneficiază de drepturi egale în fața instanței de judecată în ce privește administrarea probelor, participarea la cercetarea acestora și formularea cererilor și demersurilor.*

Articolul 24 Cod de procedură penală *garantează părților dreptul la un proces contradictoriu și prevede că părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor.*

În al treilea rând, în speță, Colegiul reține, că la examinarea cauzei instanța de apel nu a ținut seama în deplină măsură de prevederile art. 26, 27, 99-101 Cod

procedură penală, nu a cercetat sub toate aspectele toate probele prezentate în fața instanței, nu le-a verificat minuțios, prin prisma pertinentei, concludentei, iar în ansamblul, din punct de vedere al coroborării lor, nu a apreciat fiecare probă separat și nu s-a expus în mod convingător de ce respinge sau admite unele probe.

Conform art.93 Cod de procedură penală, *probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul Cod, care servesc la constatarea existenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei.*

Potrivit alin.(2) al acestei norme, *ca probe sunt considerate declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate și a martorilor, rapoartele de expertiză, corpurile delictive, obținute în conformitate cu prevederile legii.*

Potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6 384 alin. (3), (4), 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

În acest context Colegiul reține, că conform procesului verbal în instanța de apel, atât la demersul acuzării cât și apărării au fost verificate și date citirii declarațiile martorului Mihailov Ilia de la urmărirea penală și în instanța de fond (f.d.204,verso,V.3), la demersul apărării au fost verificate și date citirii declarațiile martorului Cervatiuc Igor, din instanța de fond (f. d. 263, verso, V.3), deasemenea, la demersul apărării au fost verificate și declarațiile martorului Pascali Ecaterina (f.d.35, verso, V.4), însă în textul deciziei acestea nu sunt reflectate, fiind lăsate fără apreciere, mai mult ca atât instanța de apel își întemeiază decizia și pe declarațiile martorului Mihailov Ilia (f. d. 44 din decizie).

Prin urmare, după cum s-a menționat mai sus, conform art.101 al (1) Cod de procedură penală, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu*

– din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărîrii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

În cazul dat, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse, a motivelor menționate în cererile de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cadrul urmăririi penale, a celor readministrare în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților în această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția sau nevinovăția inculpaților și încadrarea juridică a faptelor acestuia.

De asemenea, Colegiul consideră necesar de a atenționa, că motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, acordînd părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc.

Încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 al. (5) și 436 Cod de procedură penală care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunii imputate, ținînd cont de motivele expuse în pct. 12 al prezentei decizii, și ca urmare să

pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

13. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 12 noiembrie 2014, în privința lui Rusu Octavian și Grădinaru Mihail, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată publicată la 02 iunie 2015

Președinte

Liliana Catan

Judecători

Ion Guzun

Nadejda Toma

Maria Ghervas

Dumitru Mardari